

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4CoP/63/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3717205632
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3717205632.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudkýň JUDr. Olgy Lichnerovej a JUDr. Alice Beňovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú W. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú opatrovníkom D. práce, sociálnych vecí a rodiny T. F., pracovisko T., dieťa rodičov W. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., W. L. XXXX/XX a K. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., I. 1443/72, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 26. júna 2017, č.k. 11P/85/2017-10, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zveril maloletú W. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorí ju budú vychovávať, zastupovať a spravovať jej majetok. Rodičia si dieťa budú striedať v týždňových intervaloch s tým, že k odovzdávaniu dieťaťa bude dochádzať v nedeľu o 18:00 hodine, kedy rodič, ktorý má dieťa v starostlivosti odovzdá dieťa druhému rodičovi, ktorému začína osobná starostlivosť o dieťa pred bytom toho rodiča, u ktorého dieťa bude. Rodič, ktorý dieťa odovzdáva je povinný druhého rodiča informovať o zdravotnom stave dieťaťa a odovzdať druhému rodičovi preukaz poistenca verejného zdravotného poistenia. Ako prvá bude mať v starostlivosti po právoplatnosti tohto rozsudku dieťa matka. Daňový bonus a prídavok na dieťa bude poberať matka. Otcovi uložil povinnosť prispievať na maloletú W. po 70 € mesačne od právoplatnosti tohto rozhodnutia, ktoré výživné bude zasielať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej. Týmto rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 4P/55/2014-18 zo dňa 21. 10. 2014. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 4P/55/2014-18 zo dňa 21. 10. 2014 bola schválená dohoda rodičov, na základe ktorej bola maloletá Nela zverená do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal platiť výživné na maloletú po 130 € mesačne. Matka mal. dieťaťa podaným návrhom žiadala, aby súd upravil otcovi styk s maloletou W., nakoľko otec si dieťa bráva kedy chce a dohoda medzi nimi o úprave styku nie je možná. Otec podal v priebehu konania návrh, ktorým sa domáhal zverenia mal. W. do striedavej osobnej starostlivosti. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že sú splnené všetky podmienky k tomu, aby bola maloletá W. zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Súd určil, že striedavá starostlivosť bude v týždenných intervaloch, čo považoval vzhľadom k veku dieťaťa za adekvátne časové rozpätie, kedy dieťa zvládne odlúčenie od druhého rodiča. Súd pri zverení maloletej W. do spoločnej striedavej starostlivosti oboch rodičov dospel k záveru, že obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky k tomuto. Túto skutočnosť nerozporovala ani matka dieťaťa. Uviedla, že otec je schopný sa o dieťa postarať. Taktiež potvrdila, že dieťa v minulosti aj v súčasnej dobe u otca správa a je zvyknuté na prostredie v ktorom vyrastalo. Na základe týchto skutočností potom súd rozhodol tak, že mal. dieťa zveril do striedavej osobnej starostlivosti rodičov s tým, že vzhľadom na situáciu matky, ktorá sa stará ešte o jedno dieťa, ku ktorému nemá určené výživné, súd upravil výživné zo strany otca po 70 eur mesačne od právoplatnosti rozsudku. Právne svoje

rozhodnutie odôvodnil podľa § 26, § 24 ods. 2, § 62 ods. 1,2,6 Zákona o rodine. O trovách konania rozhodol podľa § 52 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka mal. dieťaťa, domáhala sa jeho zmeny tak, že návrh otca na zverenie mal. W. do striedavej osobnej starostlivosti bude zamietnutý a bude upravený styk otca s maloletou každý párný piatok v mesiaci od 18.00 hod. do nedele do 18.00 hodiny. Namietala, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí nedostatočne preskúmal skutkový stav, nevykonala všetky potrebné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností. Vyslovila názor, že otec dieťaťa nemá vytvorené podmienky pre striedavú starostlivosť, pracuje ako taxikár na tri pracovné smeny. V prípade poobednej a nočnej smeny otec nevie zabezpečiť osobne starostlivosť o maloletú. Ďalej uviedla, že prostredie v rodine otca maloletej nie je vhodné pre dlhodobý pobyt maloletej, maloletej neprospeje, po návrate domov od otca je nepokojná, máva záchvaty hnevu a plaču. Otec dieťaťa sa ju snaží v očiach maloletej zdiskreditovať, robí jej naprieky, uráža ju, vyhráža sa jej. Z dôvodu dlhodobých vyhrážok otca na jej osobu, podala na políciu podnet na začatie trestného stíhania. V súčasnosti prebieha na Okresnom súde Považská Bystrica priestupkové konanie voči otcovi dieťaťa, ktorého predmetom je vyhrážanie sa otca ujmom na zdraví a urážka na cti jej osoby. Podľa jej názoru psychická vyspelosť mal. W. nie je na tej úrovni, aby mohla byť v osobnej starostlivosti otca po celý týždeň v striedavej starostlivosti, dieťa sa už v súčasnosti počas kratších pobytov u otca, ktoré trvajú cca 3 dni, dožaduje jej prítomnosti a plače za ňou. Kvalita výchovného pôsobenia otca na mal. W. a kvalita jeho osobnosti ako výchovného vzoru nezabezpečujú dostatočnú kvalitu schopnosti zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletú. Maloletej toho času nie je možné striedavou osobnou starostlivosťou zabezpečiť stabilné výchovné prostredie. Vytýkala súdu prvej inštancie, že nevykonala dôkaz znaleckým posudkom maloletej, ktorým by určil vyspelosť a pripravenosť maloletej na striedavú starostlivosť. Právo maloletej sa stretávať s otcom je zachované v jej návrhu, ktorý podala na súde prvej inštancie, keď žiadala, by bol upravený styk otca s mal. W. každý párný piatok v mesiaci od 18.00 hod. do nedele do 18.00 hod.

3. Otec dieťaťa v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že navrhuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Mal za to, že súd prvej inštancie riadne zistil všetky podstatné a rozhodujúce skutočnosti pre svoje rozhodnutie a rozhodol v súlade s ustanoveniami Zákona o rodine, najmä rešpektoval právo maloletej na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi. Súd prvej inštancie sa riadne zaoberal záujmom maloletej a vzal do úvahy vzájomný citový vzťah medzi ním a maloletou. Práve matka maloletej začala konať tak, že začala obmedzovať, či sťažovať ich dovtedy časté stretávanie, čo bolo pochopiteľne do istej miery stresujúce a nezrozumiteľné, najmä pre maloletú. Pokiaľ matka v odvolaní uvádzala, že nemá vytvorené podmienky na starostlivosť o maloletú, uviedol, že jeho zamestnanie má dostatočnú flexibilitu, aby si mohol prácu zadeliť tak, že keď bude mal. W. v rámci striedavej starostlivosti u neho, bude sa jej môcť plne venovať. Zdôraznil, že v mesiaci september bola maloletá s ním možno i počas 20-tich dní, taktiež u neho spávala a nebol s tým žiaden problém. To, že by mala byť maloletá po návrate k matke od neho nepokojná a mala by mať záchvaty hnevu a plaču považoval za účelové tvrdenia. Nikdy sa nestalo, že by maloletá odmietala niekam s ním ísť, naopak, teší sa a robí jej program. Odmietol tvrdenie matky, že by diskreditoval jej osobu. Práve ona tým, ako sa snaží trhať puto medzi ním a dcérou sa diskredituje. Taktiež odmietal tvrdenia matky, že by bolo jeho výchovné pôsobenie menej kvalitné. Je presvedčený, že je schopný riadne zabezpečiť výchovu mal. W. a práve ním navrhovaná striedavá starostlivosť mu umožní harmonický rozvoj dcéry. Naopak, práve obmedzovanie v styku s ním, by mohlo viesť k narušeniu jej duševného vývoja a výchovným problémom.

4. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že po rozhodnutí súdu prvej inštancie vykonal pohovor s oboma rodičmi, ktorí uvádzali v súvislosti so starostlivosťou o mal. W. protichodné tvrdenia. Matka pri pohovore uvádzala, že po rozhodnutí súdu prvej inštancie sa situácia značne zhoršila, medzi ňou a otcom sú napäté vzťahy, pričom maloletá je zmenená, upnutá na ňu, niekedy nechce ísť k otcovi. Otec si dieťa kupuje a vždy ju presvedčí, aby s ním išla. Matka objednala dcéru na vyšetrenie ku klinickej psychologičke. Podľa tvrdení matky striedavá osobná starostlivosť jej nevyhovuje z dôvodu, že otca mal. W. pozná a vie, že sa nezmení a je schopný robiť jej problémy aj počas realizácie striedavej osobnej starostlivosti. Takáto forma starostlivosti nie je podľa názoru matky vhodná pre W. z dôvodu, že sama nevie, kde je jej domov. Dôvodom, prečo nechce, aby bolo dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti sú tiež záchvaty, ktoré má mal. W.. Otec pri pohovore uviedol, že v čase, keď má v starostlivosti mal. W., nepracuje v noci, odmietol tvrdenie matky, že nie je schopný sa o dieťa riadne postarať. Podľa neho matka zámerne vyhocuje situácie, žiadnym

spôsobom sa ju neusiloval zdiskreditovať, alebo sa jej vyhrážať. Podľa tvrdení otca v mesiaci september mal maloleté dieťa vo svojej domácnosti aj 18 dní, takisto aj v mesiaci august to bolo viac, ako bolo dieťa v domácnosti matky. Kolízny opatrovník ďalej uviedol, že rodičia prejavili súhlas o poskytnutie poradensko-psychologickej pomoci za účelom eliminácie pretrvávajúcich problémov v komunikácii a za účelom nácviku rodičovských zručností a zlepšovania vzájomných vzťahov. Štetím pomerov v domácnosti rodičov kolízny opatrovník zistil, že každý z rodičov býva v spoločnej domácnosti so starými rodičmi v ich byte, kde majú s dieťaťom k dispozícii jednu zariadenú izbu. Obidvaja rodičia mal. W. zabezpečujú primeranú starostlivosť. Pre objektívne posúdenie osobnosti rodičov a s tým súvisiacu vhodnosť zverenia mal. W. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ako aj pre ich závažné protichodné tvrdenia a postupné zhoršovanie situácie, odporučil kolízny opatrovník nariadiť znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie.

5. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že je potrebné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z nasledovných dôvodov:

6. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

7. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

8. Podľa čl. 4 CMP súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania mal. dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej (aj § 38 ods. 1, 2 CMP).

9. Podľa čl. 6 CMP súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci. Súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí (aj § 35 a 36 CMP).

10. Podľa § 43 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, mal. dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

11. Pri rozhodovaní o tom, komu sa má dieťa zveriť do osobnej starostlivosti, súd vždy prihliadne na záujem mal. dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Nerozhodujú pritom iba okolnosti zabezpečujúce lepšie hmotné zaopatrenie mal. dieťaťa, ale predovšetkým to, ktorý z rodičov má na celkový ďalší pozitívny vývoj dieťaťa lepšie podmienky. Treba preto prihliadnuť aj na vek mal. dieťaťa, na jeho zdravotný stav, pohlavie, vzťah k rodičom, povahové vlastnosti, sklony, záľuby, nadanie, na jeho budúce povolanie, ale tiež na to, s akými členmi domácnosti okrem rodiča bude dieťa žiť. Mal. dieťa má právo vyjadriť samostatne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že mal. W. pochádza z mimomanželského vzťahu jej rodičov, ktorí spolu nežijú. Naposledy bolo o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu rozhodované rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 4P/55/2014-18 zo dňa 21.10.2014, ktorým bola schválená dohoda rodičov, na základe ktorej bola mal. W. zverená do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal platiť výživné na mal. W. po 130 eur mesačne. Dňa 26.05.2017 podala matka mal. dieťaťa na súd prvej inštancie návrh na úpravu styku otca s mal. W. s poukazom na to, že dohoda medzi ňou a otcom o úprave styku s maloletou nie je možná. Otec maloletej v priebehu konania podal návrh na zverenie mal. W. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Y. mal. dieťaťa s návrhom otca na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov nesúhlasila, namietala, že otec nemá vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o mal. dieťa. Súd prvej inštancie na základe výsluchu rodičov a vyjadrenia kolízneho opatrovníka na pojednávaní dospel k záveru, že sú splnené všetky podmienky k tomu, aby bola mal. W. zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Mal za to, že otec je schopný o dieťa sa postarať, dieťa v minulosti a aj v súčasnej dobe u otca

spáva, je zvyknuté na prostredie, v ktorom vyrastalo. Pri rozhodovaní vychádzal z vyjadrenia kolízneho opatrovníka, ktorý vykonal šetrenie pomerov v oboch rodinách a konštatoval, že obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky a sú spôsobilí na striedavú osobnú starostlivosť.

13. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu, podaného odvolania zo strany matky a vyjadrenia kolízneho opatrovníka k odvolaniu matky dospel k názoru, že z doposiaľ vykonaného dokazovania nie je možné jednoznačne vyvodiť, či je v záujme maloletej, aby bola zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, a či touto striedavou osobnou starostlivosťou budú zaistené lepšie potreby dieťaťa v zmysle § 24 ods. 2 Zákona o rodine.

14. V danej veci nebolo spochybnené, že mal. W., ktorá je vo veku 4 a pol roka, má vytvorený dobrý vzťah k oboj rodičom, obaja rodičia majú vytvorené vhodné materiálne podmienky, vrátane bytových pomerov, vzájomné citové väzby medzi dieťaťom a každým rodičom sú obojstranné, čo potvrdili obaja rodičia. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie však vyplýva, že medzi rodičmi sú vážne narušené vzťahy, podľa tvrdení matky otec ju uráža, vulgárne sa vyjadruje aj pred dieťaťom a podala na neho podnet na trestné stíhanie za vyhrážanie. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka k odvolaniu matky vyplýva, že po rozhodnutí súdu prvej inštancie sa vzťahy medzi rodičmi výrazne zhoršili, matka zaznamenala zmenu v správaní u mal. W., ktorá je upnutá na ňu a niekedy nechce ísť k otcovi. Matka objednala dcéru na vyšetrenie ku klinickej psychologičke a dôvodom, pre ktorý matka nesúhlasí so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti sú tiež záchvaty hnevu a plaču, ktoré má mal. W. po návrate od otca. Podľa vyjadrenia kolízneho opatrovníka, obaja rodičia prejavili súhlas o poskytnutí poradensko-psychologickej pomoci za účelom eliminácie pretrvávajúcich problémov v komunikácii a za účelom nácviku rodičovských zručností a zlepšovania vzájomných vzťahov. Kolízny opatrovník pre objektívne posúdenie osobnosti rodičov a s tým súvisiacu vhodnosť zverenia mal. W. do striedavej starostlivosti oboch rodičov, ako aj pre ich závažné protichodné tvrdenia a postupné zhoršovanie situácie, doporučil nariadiť znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie. Vzhľadom k tomuto vyjadreniu kolízneho opatrovníka a za účelom zistenia skutočného stavu veci je potrebné vykonať znalecké dokazovanie znalcom z odboru pedopsychológie, ktorého úlohou bude zhodnotiť osobnosť matky, otca a mal. dieťaťa za účelom zistenia, či striedavá osobná starostlivosť rodičov bude v záujme maloletej a či touto striedavou starostlivosťou budú lepšie zaistené potreby dieťaťa.

15. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

16. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní doplní dokazovanie výsluchom oboch rodičov, preverí, či sa rodičia skutočne zúčastňujú poradensko-psychologickej pomoci na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov, s akým výsledkom sú tieto sedenia u psychológa, či dokážu rodičia spolu navzájom komunikovať a vo veci nariadi znalecké dokazovanie znalcom z odboru pedopsychológie. Po takto doplnenom dokazovaní súd prvej inštancie vyhodnotí vhodnosť striedavej osobnej starostlivosti u mal. W. a vo veci opätovne rozhodne s prihliadnutím na najlepší záujem mal. dieťaťa.

17. Súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opraveného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel' musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).